

Lahden seudun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma 2024

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 55

Valmistelu ja lisätiedot ma. kehittämispäällikkö Markku Nenonen,
markku.nenonen(at)orimattila.fi

Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan päätöksellä on päätetty laatia toimivalta-alueelle joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma. Nyt käynnissä olevaa seudullista palvelutasotarkastelua vuosille 2025 – 2040 on tehty vuoden 2023 keväästä alkaen.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on käsitellyt liitteenä olevaa selvitysluonnosta (LIITE 2 ja 3) kokouksessaan 14.11.2023 ja on pyytänyt siitä lausunnot (LIITE 1) jäsenkunnilta, keskeisiltä sidosryhmiltä sekä muilta kumppaneilta. Edellisen kerran vastaava laajempi ja pidemmän aikavälin tarkastelu on tehty Päijät-Hämeen kunnissa vuonna 2011.

Palvelutasosuunnitelman keskeisiä tehtäviä on kuvata alueen ja yhteysvälien joukkoliikenteen tavoiteltava palvelutaso ja tavoitteet lyhyellä aikavälillä (noin vuosi 2030) sekä pitkällä aikavälillä (noin vuosi 2040). Palvelutasosuunnitelma hyväksytään ohjeellisesti noudatettavaksi ja se antaa karkeat suuntaviivat joukkoliikenteen rahoitustarpeen kehitykselle.

Palvelutasosuunnitelman jälkeinen vaihe on linjastosuunnittelu. Palvelutasosuunnitelmasta päätettäessä ei vielä sitouduta palvelutason rahoittamiseen. Tarkemmat päätökset rahoituksesta tehdään vasta linjastosuunnitelman jälkeen, kun päätetään liikenteen kilpailuttamisesta.

Lahden seudun runkolinjastouudistuksen yhteydessä linjastoja on uudistettu merkittävästi viime vuosina tekemättä kuitenkaan varsinaista uutta palvelutason määrittelyä. Toteutuva palvelutaso määrittyy kulloinkin käytettävissä olevien taloudellisten resurssien mukaan ja toteutuva palvelutaso voi erota palvelutasotavoitteesta.

Palvelutasosuunnitelmassa on huomioitu joukkoliikenteen kehittämistavoitteet, maankäytön kehittyminen sekä esimerkiksi Lahden yleiskaavassa tunnistetut keskeiset joukkoliikenteen kehittämisvyöhykkeet. Laadullisina muutoksina on esitetty lippujärjestelmän yhteiskäyttöisyyden kehittäminen alueen junaliikenteessä sekä kuntien asiointi- ja palveluliikenteessä.

Vaikutusten ennakoarviointina todetaan, että muutosten ennustetaan lisäävän seudun tasolla matkustajamääriä ja lipputuloja lyhyellä aikavälillä 5 % ja pitkällä aikavälillä 8 %. Nettokustannuksien ennustetaan kasvavan lyhyellä aikavälillä 5 % ja pitkällä aikavälillä 16 %.

Liikennettä voidaan tehostaa ja kustannuspaineita alentaa, esimerkiksi Trion vaihtopysäkeillä, aikataulujen nopeuttamisella hiljaisena aikana ja liikenteen hankinnan kehittymisen myötä (sähköbussiliikenne). Nettokustannusten muutos on mahdollista jopa kattaa tunnistetuilla tehostamistoimilla tai hinnoittelumuutoksilla, mikäli niitä toteutetaan.

Raporttiluonnos muodostuu seuraavista osioista: esipuhe ja tiivistelmä, palvelutasosuunnitelman tausta, lähtökohdat ja tavoitteet, nykytila (mm. LSL:n toimivalta-alue, väestö, työpaikat ja palvelut, maankäytön kehitys, nykyinen tarjonta, lippu- ja maksujärjestelmä, matkustus, lipputulot ja rahoitus), palvelutasotarkastelu, johtopäätökset sekä jatkotoimet ja liitteet.

Orimattilan kaupunki on Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan kokouksen päätöksen mukaisesti pyytänyt lausunnot Orimattilan kaupungin vanhus- ja vammaisneuvostoilta sekä nuorisovaltuustolta ja aluekumppanuuspöydiltä. Määräaikaan eli 30.1.2024 mennessä saatiin vastaukset Läntiseltä ja Keskustan aluekumppanuuspöydiltä. Vastausaika oli lyhyt mikä vaikutti saatujen vastausten määrään.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi tehdyn joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelman ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

On hyvä, että yleisesti ottaen Orimattilan osalta julkisen liikenteen palvelutaso säilyy vähintään nykyisellä tasolla. Orimattilan osalta joukkoliikenne painottuu Orimattilan ja Lahden kaupunkikeskustojen väliseen liikenteeseen sekä koululaiskuljetuksiin ja lisäksi kaupungin sisäiseen palvelu- ja liityntäliikenteeseen.

Kun joukkoliikennettä halutaan kehittää ja käyttöastetta nostaa, tulee linjatiheyden lisäksi kiinnittää huomiota myös Orimattila-Lahti -välin reittinopeuteen esimerkiksi lisäämällä suoraan Lahdentietä kulkevia bussivuoroja. Suunnitelmassa tulee huomioida erityisesti Pennalan teollisuusalueen kehittyminen; sen nykyisten ja uusien työllistävien yritysten tarpeet.

Orimattilalle tärkeitä ovat keskussairaalan, alueen toisen ja korkea-asteen oppilaitosten sekä Lahden ja Hennan rautatieasemien sujuva saavutettavuus Orimattilasta käsin. Hinnoittelu- ja lippujärjestelmää tulee kehittää asiakkaan kannalta mahdollisimman yksinkertaiseksi ja palvelun käyttöön kannustavaksi sekä yhteensopivaksi VR:n ja kaupunkiliikenteen lippujärjestelmien kanssa.

Päätös Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi tehdyn joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelman ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

On hyvä, että yleisesti ottaen Orimattilan osalta julkisen liikenteen palvelutaso säilyy vähintään nykyisellä tasolla. Orimattilan osalta joukkoliikenne painottuu Orimattilan ja Lahden kaupunkikeskustojen väliseen liikenteeseen sekä koululaiskuljetuksiin ja lisäksi kaupungin sisäiseen palvelu- ja liityntäliikenteeseen.

Kun joukkoliikennettä halutaan kehittää ja käyttöastetta nostaa, tulee linjatiheyden lisäksi kiinnittää huomiota myös Orimattila-Lahti -välin reittinopeuteen esimerkiksi lisäämällä suoraan Lahdentietä kulkevia bussivuoroja. Suunnitelmassa tulee huomioida erityisesti Pennalan teollisuusalueen kehittyminen; sen nykyisten ja uusien työllistävien yritysten tarpeet.

Orimattilalle tärkeitä ovat keskussairaalan, alueen toisen ja korkeasteen oppilaitosten sekä Lahden ja Hennan rautatieasemien sujuva saavutettavuus Orimattilasta käsin. Hinnoittelu- ja lippujärjestelmää tulee kehittää asiakkaan kannalta mahdollisimman yksinkertaiseksi ja palvelun käyttöön kannustavaksi sekä yhteensopivaksi VR:n ja kaupunkiliikenteen lippujärjestelmien kanssa.

Pöytäkirjanote:
ma kehittämispäällikkö Markku Nenonen
Lahden seudun joukkoliikennelautakunta